

Bij Zwarte Schaar is de rust terug

Rust en pracht aan het verstillde water. Het Zwarte Schaar droomt na van eeuwen druk scheepvaartverkeer.

door
Henk Harmsen

henk.harmsen@gelderlander.nl

DOESBURG/OLBURGEN – Van drukbezochte loswal tot een van de mooiste natuurgebieden in de Achterhoek. Landschapsfotograaf en StAM-ambassadeur Fred van Daalen uit Doetinchem is verknocht aan het Zwarte Schaar en de Fraterwaard aan de afgesneden IJssel bij Doesburg.

Een van zijn opnamen toont het gebied bij een lage gouden ochtendzon en dunne mistdamp net boven het water.

We wandelen een stukje over de dijk langs de blanke waterspiegel, die als een groot hoefijzer in dit landschap ligt.

Het Zwarte Schaar is de afgesneden dode IJsselbocht, grenzend aan Doesburg, Drempt, Olburg en de Luur. In engere zin is het de gelijknamige camping (uit 1955) aan de Eekstraat, aan de Olburgse kant, ontstaan rond de eeuwenoude boerderij annex schippersherberg en kolenhandel.

Rinus Rabeling uit Drempt heeft een map vol oude vermeldingen sinds 1890, uit de tijd toen hier de

“De recreanten zijn er wel, maar je merkt er nauwelijks meer iets van

Rinus Rabeling, historiekennër

■ Voor fotograaf Fred van Daalen staat het Zwarte Schaar op het lijstje van de mooiste natuurgebieden van de Achterhoek. foto Theo Kock

IJsselvaart nog welig tierde. Hout, 'beste harde turf' en steenkolen kwamen met scheepsladingen bij deze officiële losplaats aan. In advertenties werd de mogelijkheid aangeboden vracht voor de terugweg met de schepen mee te sturen, bij voorbeeld bossen eikenbrandhout, alsook appels voor de jamfabricage.

In Rabelings map zitten ook oude krantenartikelen over de IJsselvisserij en de barre staat van de wegen in de omgeving. Rond 1963 nog werd een man in Olburg, die naar het ziekenhuis moest, met de brandweerwagen van huis

opgehaald omdat de ambulance er niet door kon komen.

De naam Zwarte Schaar ontstond doordat de loswal (schaar) zwart was van het kolengruis. Ouder is de naam 'Zwarte Schoor', dialect schaar, te herkennen in het Engelse *shore*: kust of oever.

De rechttrekking van de IJssel richting Dieren (1954) sloot de grote rivierlus af. Het werd hier druk met waterrecreatie, maar inmiddels zijn de gasten meest bezadigde Duitsers, die rustig bij hun zomerhuisje of stacaravan zitten of op hun stilliggende boot. „De recreatiedruk is de laatste decen-

nia sterk verminderd”, stelt Rabeling vast. „De recreanten zijn er wel, maar je merkt er nauwelijks meer iets van.”

Vooral in de winter is het Zwarte Schaar een vogelparadijs met diverse soorten ganzen, futen, meerkoeten, zwanen en eenden (ijs-eend, grote zee-eend, topper-eend). Scholekster, tureluur, gele kwikstaart en zilverreiger zijn er thuis. Halverwege Olburg en Olburgse liggende eilandjes met prachtige wilgenbegroeiing en in de richting

van Drempt rijst een hoog populierenbos op. Camping Dorado Beach ontstond rond de putten voor kleiwinning van een verdwenen steenfabriekje.

Allerlei elementen vertellen van de historie: oorlogsbunkers, het hekwerk van de vroegere schipbrug, de naburige havezate Oldenhove (met daarbij nu camping IJsselstrand) en de boerderij Hof van Olburg.

Het frappeert Van Daalen hoe je als wandelaar hier je oriëntatie

kunt verliezen. Wie de Doesburgse Martinitoren als ijkpunt neemt, ziet die dan eens voor zich, dan weer achter zich.

Het zou wel mooi zijn als er een veerpontje kwam, waarmee de wandelaar het water over kan om door de Fraterwaard terug te lopen. „Nu leg je noodgedwongen tweemaal dezelfde weg af.”

..... Dit is deel 32 in de serie over land- schapsmonumenten van Stichting Achterhoek weer Mooi (StAM).